

บทที่ 5

ผลการวิจัย สรุปผล อภิปรายผล และเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามตัวแปร ชั้นปีที่ศึกษา อายุ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) เพื่อศึกษาข้อมูลทางจิตวิทยาสังคมของนักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาทันตแพทย์ ระดับปริญญาตรี ตามหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2550 ภาคการศึกษาที่ 2 จำนวน 284 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาทันตแพทย์ระดับปริญญาตรีหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียน ปีการศึกษา 2550 ภาคการศึกษาที่ 2 จำนวน 251 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ใช้เกณฑ์ตามตารางของ Krejcie & Morgan ที่กำหนดความคลาดเคลื่อน 5 % ได้กลุ่มตัวอย่าง 162 คน แต่ในการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 251 คน เนื่องจากผู้วิจัยต้องการลดความคลาดเคลื่อนดังกล่าว

และส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังกลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์คืน คิดเป็นร้อยละ 100

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) แล้วนำเสนอในภาพรวมของแต่ละด้านและแปลผลด้วยการบรรยาย และเปรียบเทียบตัวแปรระหว่าง 3 กลุ่มใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance) เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparison) และทดสอบหาความสัมพันธ์เพียร์สัน ระหว่างข้อมูลทางจิตวิทยาสังคมมีความสัมพันธ์กับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความต้องการด้านกิจกรรมนักศึกษาและทัศนคติของนักศึกษา คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2550 ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

นักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ด้านส่งเสริมวิชาการมากที่สุด รองลงมา คือกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ สำหรับกิจกรรมด้านกีฬาและกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม นักศึกษามีความต้องการใกล้เคียงกัน

2. ความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา

นักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมทุกด้านในระดับมาก โดยมีคะแนนน้ำหนักเฉลี่ยรวมของกิจกรรมด้านด้านบำเพ็ญประโยชน์ สูงสุดที่ 4.00 รองลงมา ได้แก่ ด้านส่งเสริมวิชาการ มีคะแนนน้ำหนักเฉลี่ยรวมที่ 3.99 ด้านศิลปวัฒนธรรมมีคะแนนน้ำหนักเฉลี่ยรวมที่ 3.71 และด้านกีฬามีคะแนนน้ำหนักเฉลี่ยรวมที่ 3.70 ตามลำดับ

3. ด้านจิตวิทยาสังคม คือ ทศนคติต่อกิจกรรมนักศึกษา ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน และประสบการณ์ทางด้านกิจกรรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ด้านได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ทัศนคติต่อกิจกรรม นักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต มีทัศนคติต่อกิจกรรมนักศึกษา มากที่สุด คือ กิจกรรมนักศึกษาทำให้รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น (\bar{X} = 4.17) รองลงมา คือ กิจกรรมนักศึกษาช่วยส่งเสริมความสามารถเฉพาะตัวของนักศึกษา (\bar{X} = 3.96) และน้อยที่สุด คือ กิจกรรมนักศึกษาเป็นสิ่งไร้สาระ (\bar{X} = 2.07) โดยรวมนักศึกษามีทัศนคติต่อกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.10)

ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน นักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต มีความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของนักศึกษา มากที่สุด คือ รู้สึกสนุกสนานเมื่อทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ (\bar{X} =3.78) รองลงมา คือ ได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนในด้านต่างๆ อยู่เสมอ (\bar{X} =3.36) และน้อยที่สุด คือ รู้สึกว่าเพื่อนในกลุ่มมีการแบ่งแยกเป็นกลุ่มระดับฐานะทางการเงินของครอบครัว (\bar{X} =2.11) โดยรวมนักศึกษามีความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} =2.97)

ประสบการณ์ด้านกิจกรรม นักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต มีประสบการณ์ด้านกิจกรรม มากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมงานกิจกรรมนักศึกษาในคณะฯ (\bar{X} =3.61) รองลงมา คือ ได้รับความแนะนำถึงประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา (\bar{X} =3.45) และน้อยที่สุด คือ ได้รับความรู้ด้านกีฬาจากกิจกรรมนักศึกษาในคณะฯ/ มหาวิทยาลัย (\bar{X} =3.10) โดยรวมนักศึกษามีประสบการณ์ด้านกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} =3.32)

โดยรวมนักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต มีข้อมูลด้านจิตวิทยาสังคมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีประสบการณ์ด้านกิจกรรมนักศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ มีทัศนคติต่อกิจกรรมนักศึกษา และลักษณะความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนน้อยที่สุด

4. การทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า

4.1 นักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีชั้นปีแตกต่างกัน มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเฉพาะในการเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬาและด้านบำเพ็ญประโยชน์

4.1.1 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า ระดับชั้นปี 4 และชั้นปีที่ 3 มีความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาด้านกีฬา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนชั้นปีอื่นมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.1.2 นักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระดับชั้นปี 3 และชั้นปีที่ 2 กับระดับชั้นปี 4 และชั้นปีที่ 5 มีความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาด้าน ศิลปวัฒนธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการด้านกิจกรรมนักศึกษาต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบนักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2.1 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า นักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี และอายุ 26 ปี ขึ้นไป มีความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาด้านบำเพ็ญประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคู่อื่น ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.3 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีความต้องการด้าน กิจกรรมนักศึกษาต่างกัน พบว่า นักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน มีความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาทุกด้านไม่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.4 ข้อมูลทางจิตวิทยาสังคมมีความสัมพันธ์กับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษา พบว่า ทศนคติของนักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในการเข้าร่วมกิจกรรมมีความสัมพันธ์กับความต้องการเกี่ยวกับเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาด้านกีฬา ที่ระดับ นัยสำคัญ 0.05 และมีความสัมพันธ์กับความต้องการด้านบำเพ็ญประโยชน์ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เช่นกัน

ประสบการณ์ด้านกิจกรรมของนักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับความต้องการเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์ และด้านวิชาการ ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ส่วนความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการเกี่ยวกับเข้าร่วม กิจกรรมใดเลย

อภิปรายผล

ผลการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษาและข้อมูลด้านจิตวิทยากับความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ของนักศึกษา คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งผู้วิจัยขออภิปรายประเด็นสำคัญ ดังนี้

นักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษา ด้านส่งเสริมวิชาการมากที่สุด รองลงมา คือกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ สำหรับ กิจกรรมด้านกีฬา และกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม นักศึกษามีความต้องการใกล้เคียงกัน ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรม ด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านวิชาการ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ให้การสนับสนุนการจัด โครงการงานโตมวิชาการ โครงการเปิดประตู TU- Health หรือเปิดรั้วศูนย์สุขศาสตร์ เป็นโครงการ แนะนำการเรียนการสอนของคณะในกลุ่มศูนย์สุขศาสตร์ ได้แก่คณะแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์

อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ไม่ได้เน้นกิจกรรมด้านวิชาการโดยเฉพาะเพียง ประการเดียว หากแต่ กิจกรรมด้านวิชาการจะสอดแทรกและบูรณาการอยู่ในกิจกรรมด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านบำเพ็ญประโยชน์ หรือด้านศิลปวัฒนธรรม อาทิ โครงการค่ายसानผืนหมอฝนโตม เป็นโครงการด้านวิชาการที่แนะนำแนวทางการศึกษาต่อคณะทันตแพทยศาสตร์ให้นักเรียนชั้น มัธยมปลาย และจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการในการดูแลรักษาสุขภาพช่องปากให้นักเรียน ตลอดจน ประชาชนที่สนใจ กิจกรรมโครงการค่ายसानผืนหมอฝนโตม ไม่เพียงแต่เป็นกิจกรรมด้านวิชา เท่านั้น หากยังได้บูรณาการกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ร่วมด้วย โครงการบริการสุขภาพช่อง ปากแก่ประชาชนเนื่องในวันมหิดล โครงการบริการสุขภาพช่องปากแก่ประชาชนเนื่องในวันทันต สาธารณสุขแห่งชาติ ซึ่งทั้ง 2 โครงการนี้ นอกจากจะเป็นกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ให้บริการ สุขภาพช่องปากแก่ประชาชนแล้ว ยังให้ความรู้ทางวิชาการในการดูแลรักษาสุขภาพช่องปากแก่ ประชาชนโดยทั่วไปอีกด้วย

ด้านศิลปวัฒนธรรม คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ให้การสนับสนุนการจัดโครงการส่งเสริมประเพณีวันลอยกระทง งานวันไหว้ครู โครงการอนุรักษ์วัฒนธรรมด้วยการไหว้ โครงการปลูกดอกบัวสุทธานิโนบลได้ตั้งยุงทอง โครงการปัจฉิมนิเทศ (ให้นักศึกษาเข้าอบรม คุณธรรมจริยธรรมที่วัดหรือนิมนต์พระมาบรรยายธรรมที่คณะฯ) โครงการอิมมูญอุ้นใจ โครงการพิธี มอบเสื่อกาวน นอกจากนี้ได้มีการบูรณาการกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมกับด้านบำเพ็ญประโยชน์ และด้านวิชาการเข้าด้วยกัน ในพิธีการวางพานพุ่มเพื่อระลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณของสมเด็จพระมหิต ธิลาธิเบศรอุยเดชวิกรม พระบรมราชชนก (เนื่องในวันมหิดล 24 กันยายน ของทุกปี) และสมเด็จพระ ราชชนนีศรีสังวาลย์ (เนื่องในวันทันตสาธารณสุขแห่งชาติ 21 ตุลาคม ของทุกปี)

ด้านกีฬา คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้จัดการสนับสนุนการจัดกิจกรรมด้านกีฬาทั้งภายในและภายนอกสถาบัน อาทิ

โครงการงานกีฬา Freshy Gams เป็นโครงการที่จัดเพื่อให้นักศึกษาต่างคณะในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้มีโอกาสมาพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเชื่อมความสัมพันธ์ด้วยการเล่นกีฬา

โครงการกีฬา4 เขี้ยว เป็นโครงการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาทันตแพทย์ของแต่ละสถาบันในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ได้แก่คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โครงการกีฬาห้าเสาเป็นแข่งขันกีฬาเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาในกลุ่มศูนย์สุขภาพศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประกอบด้วย คณะแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ และคณะสาธารณสุขศาสตร์ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและประสานไมตรีต่อกัน ด้วยการแข่งขันกีฬาเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ในการเรียนร่วมกันรวมถึงการปฏิบัติงานด้านวิชาชีพร่วมกันในอนาคต

สำหรับความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในด้านต่างๆ พบว่านักศึกษามีความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมทุกด้านในระดับมากโดย ด้านบำเพ็ญประโยชน์ คะแนนน้ำหนักรวมสูงสุด 4.00 รองลงมาเป็นด้านส่งเสริมวิชาการ คะแนนน้ำหนักรวมที่ 3.99 ด้านศิลปวัฒนธรรม คะแนนน้ำหนักรวมที่ 3.71 และด้านกีฬา คะแนนน้ำหนักรวมที่ 3.70

1. ด้านบำเพ็ญประโยชน์

นักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์มากที่สุด คือ ต้องการให้จัดงบประมาณและอุปกรณ์สนับสนุนการจัดกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ รองลงมา คือ ต้องการให้จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา จะเห็นได้ว่านักศึกษาทันตแพทย์สนใจที่จะร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์มาก เพราะเป็นการส่งเสริมการทำงานเป็นหมู่คณะ ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนการสอนของคณะฯ ที่ใช้ระบบการเรียนการสอนโดยการใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL : Problem - based learning) ร่วมกันคิดและร่วมกันทำ ประกอบกับการเรียนในรายวิชาทันตกรรมชุมชนที่เน้นการเรียนรู้อัตนวิสัยชุมชนเพื่อประโยชน์ในการดูแลสุขภาพของประชาชนเป็นหลัก ทำให้เอื้อต่อการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

ด้วยเหตุนี้ คณะฯ ควรจัดสรรงบประมาณและอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ในกรอบของการเบิกจ่ายตามระเบียบราชการ เพื่อให้การดำเนินงานกิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์และมีความคล่องตัว ในขณะเดียวกันควรรหาแนวทางให้นักศึกษาได้เรียนรู้วิธีการบริหารทรัพยากรที่จำกัดเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และควรสนับสนุนให้นักศึกษาทันตแพทย์ได้หาแนวทางในการแก้ปัญหา โดยการขอรับการสนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม

เพิ่มเติม จากหน่วยงานภาคเอกชนและผู้มีจิตศรัทธา เพื่อสนับสนุนดำเนินกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์อีกส่วนหนึ่ง

2. ด้านส่งเสริมวิชาการ

นักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีความต้องการให้สนับสนุนส่งเสริมด้านวิชาการมาก โดยเฉพาะ การส่งเสริมการหาประสบการณ์ใหม่จากการไปดูงานนอกสถานที่ และจัดงบประมาณพร้อมอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อสนับสนุนนักศึกษาในงานส่งเสริมวิชาการให้มากขึ้น เช่น จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์และบูรณาการวิชาการให้สอดคล้องและก้าวทันกับวิทยาการใหม่ๆ

3. ด้านศิลปวัฒนธรรม

นักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม มากที่สุด คือ การจัดงานในโอกาสวันประเพณีต่างๆ เช่น วันสงกรานต์ และการวิจัยครั้งนี้พบว่าคณะทันตแพทยศาสตร์ ยังขาดการประชาสัมพันธ์แผนงานโครงการด้านศิลปวัฒนธรรม ทำให้นักศึกษาบางคนไม่ทราบข่าว ซึ่งสอดคล้องกับ เท็ดคักดี สถาปิตานนท์ (2524:168) ศึกษาพบว่า ข้อบกพร่องของการจัดกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ การจัดกิจกรรมน้อยเกินไป ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี

4. ด้านกีฬา

นักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมด้านกีฬามาก ทั้งนี้เพราะกิจกรรมด้านกีฬา ส่งเสริมความมีน้ำใจรู้แพ้รู้ชนะ ทำให้สุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่นักศึกษาต้องการมาก และนอกจากนี้นักศึกษายังต้องการสถานที่ฝึกซ้อมและอุปกรณ์กีฬาชนิดต่างๆ ที่สอดคล้องกับวันและเวลาที่นักศึกษาสะดวกในการเล่นกีฬา นักศึกษาจึงต้องการให้คณะฯ สนับสนุนอุปกรณ์การกีฬาบางประเภทที่ดูแลรักษาง่ายและสะดวกต่อการดูแลรักษาหากได้รับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์กีฬา และสถานที่ฝึกซ้อม จะทำให้นักศึกษามีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬาเพิ่มขึ้น

นักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีข้อมูลด้านจิตวิทยาสังคมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีประสบการณ์ด้านกิจกรรมนักศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ มีทัศนคติต่อกิจกรรมนักศึกษา และลักษณะความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนน้อยที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษาทันตแพทย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีการเรียนการสอนในระบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL : Problem- based learning) และ 1 หน่วยกิตมีเวลาเรียน 1 สัปดาห์ ทำให้นักศึกษามีเวลาเรียนจำกัดและประกอบกับต้องค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองเพื่อนำมาอภิปรายกลุ่มย่อย ฉะนั้นนักศึกษาส่วนใหญ่จึงมุ่งสนใจการเรียนมากกว่าและมีเวลา

ปฏิสัมพันธ์กันค่อนข้างน้อย ถึงกระนั้นก็ตามจะพบว่านักศึกษาทันตแพทย์ มีประสบการณ์ด้านกิจกรรมนักศึกษามากที่สุด และมีทัศนคติที่ดีต่อการทำกิจกรรมนักศึกษา ดังนั้นควรส่งเสริมกิจกรรมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนนักศึกษาให้ทุกคนมีส่วนร่วมมากขึ้น โดยผ่านการเรียนรู้ที่จะสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนจากการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การปฐมนิเทศกิจกรรมนักศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักศึกษา ส่งเสริมการเรียนรู้กระบวนการทำงานนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนและวิชาชีพ เสริมสร้างความกระตือรือร้น รู้จักการบริหารเวลาในการทำกิจกรรมและการศึกษาในชั้นเรียน โดยให้ความสำคัญเท่าเทียมกันระหว่างการเรียนและกิจกรรมนักศึกษา เพื่อให้ให้นักศึกษามีประสบการณ์ที่สมดุลและนำผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษามาประยุกต์ใช้ในการในการดำเนินชีวิตให้มากยิ่งขึ้น ตามความต้องการของตน ทั้งนี้เพื่อจุดมุ่งหมายในการเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การทดสอบข้อสมมติฐาน นักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีระดับชั้นปีที่ศึกษา อายุ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันมีความต้องการด้านกิจกรรมนักศึกษาต่างกัน พบว่านักศึกษาทันตแพทย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีชั้นปีแตกต่างกัน มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเฉพาะในการเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬาและด้านบำเพ็ญประโยชน์

เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า นักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระดับชั้นปี 4 และชั้นปีที่ 3 มีความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาด้านกีฬา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุวรรณ วิเศษ (2545: 66) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมนักศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า นักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์ สถาปัตยกรรมกับนักศึกษาศาสตร์ภาษาและสังคม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษาทันตแพทย์ ชั้นปีที่ 3 ต้องเป็นพี่เลี้ยงคอยดูแลนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ในการจัดกิจกรรมรับเพื่อนใหม่และกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 ด้วยกิจกรรมด้านกีฬาสัมพันธ์ เช่น โครงการกีฬา 4 เขี้ยว โครงการ Freshy Game โครงการกีฬา 5 เส้า เป็นต้น ซึ่งกีฬาต่างๆเหล่านี้ เป็นการจัดเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่ แต่สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เป็นนักศึกษาที่ต้องเตรียมความพร้อมในการเรียนรายวิชาด้านทันตกรรมเพื่อจะเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาคลินิกทันตกรรมต่อไป ประกอบกับเป็นช่วงของการเตรียมตัวและการปรับตัวทางด้านการเรียนในวิชาคลินิกที่มีความรับผิดชอบสูงขึ้นอีกระดับหนึ่ง นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จึงให้ความสนใจด้านกีฬาแตกต่างจากชั้นปีอื่น ในส่วนนี้คณะฯ ควรจัดหากิจกรรมด้านกีฬาหรือกิจกรรมอื่นๆ ที่ช่วยผ่อนคลายความวิตกกังวลให้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4

นักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ระดับชั้นปี 3 และชั้นปีที่ 2 กับระดับชั้นปี 4 และชั้นปีที่ 5 มีความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในเรื่องนี้สอดคล้องกับการศึกษาของร้อยโท ฤทธิ์ฤกษ์ ราชภักดี (2546 : 90) ได้ศึกษาความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ 0.05

ทั้งนี้เพราะนักศึกษาทันตแพทย์ ชั้นปีที่ 4 และ 5 มีโอกาสในการจัดกิจกรรมและมีความสนใจในกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมมากกว่านักศึกษาทันตแพทย์ชั้นปีอื่นๆ ซึ่งนอกเหนือจากการจัดโครงการไหว้ครู โครงการส่งเสริมประเพณีลอยกระทงแล้ว นักศึกษาทันตแพทย์ ชั้นปีที่ 4 และ 5 ได้ร่วมงานพิธีมอบเสื้อกาวน์ การคิดริเริ่มจัดทำโครงการอิมบิวญ์อุ้งใจเพื่อไหว้พระ จำนวนแก้ววัด ตามความเชื่อความศรัทธาเพื่อสร้างขวัญและความเป็นสิริมงคลตนเอง นักศึกษาทันตแพทย์ ชั้นปีที่ 5 เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินโครงการบริการสุขภาพช่องปากแก่ประชาชนเนื่องในวันมหิดล และโครงการบริการสุขภาพช่องปากแก่ประชาชนเนื่องวันทันตสาธารณสุขแห่งชาติ 21 ตุลาคม ซึ่งทั้ง 2 โครงการมีพิธีวางพานพุ่มเพื่อถวายสักการะแด่สมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และ สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ (สมเด็จพระย่า) ในวันทันตสาธารณสุขแห่งชาติ 21 ตุลาคม กิจกรรมดังกล่าวล้วนเป็นกิจกรรมที่บูรณาการด้านศิลปวัฒนธรรมควบคู่กับคุณธรรมและจริยธรรมของวิชาชีพทันตแพทย์ รวมถึงการบูรณาการด้านศิลปวัฒนธรรมควบคู่กับด้านวิชาการ และด้านบำเพ็ญประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา

นักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี และอายุ 26 ปี ขึ้นไป มีความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาด้านบำเพ็ญประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เพราะกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ของคณะทันตแพทยศาสตร์ เน้นกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในด้านการบริการสุขภาพช่องปากแก่ประชาชน เช่น โครงการบริการสุขภาพช่องปากแก่ประชาชนเนื่องในวันมหิดล หรือโครงการบริการสุขภาพช่องปากแก่ประชาชนเนื่องในวันทันตสาธารณสุข นั้น นักศึกษาทันตแพทย์ชั้นปีที่ 4-6 จะเป็นกำลังสำคัญในการจัดงาน เพราะมีพื้นฐานความรู้ทางด้านสุขภาพช่องปากเพียงพอที่จะให้ความรู้แก่ประชาชน นอกจากนี้ นักศึกษาทันตแพทย์ ชั้นปีที่ 5-6 มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่ให้บริการตรวจสุขภาพช่องปากแก่ประชาชนได้ ประกอบกับนักศึกษาคณะทันตแพทย์ที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งกำลังอยู่ระหว่างการเรียนรู้และการปรับตัวในการใช้ชีวิตใหม่ในรั้วมหาวิทยาลัย

นักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน มีความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของร้อยโท ฤทธิ์ฤกษ์ ราชภักดี (2546 : 90) ได้ศึกษาความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ที่มีเกรดเฉลี่ย ต่ำกว่า 2.00 เกรดเฉลี่ย 2.01-2.50 เกรดเฉลี่ย 2.51-3.00 และเกรดเฉลี่ย 3.01 ขึ้นไป มีความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ 0.05 และสอดคล้องกับการศึกษาของสถิติย แก้วบุตดา (2538 : ฉ บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ทัศนคติของนักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในการเข้าร่วมกิจกรรม มีความสัมพันธ์กับความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมศึกษาด้านกีฬา ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และทัศนคติในการเข้าร่วมกิจกรรมมีความสัมพันธ์กับความต้องการด้านบำเพ็ญประโยชน์ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เช่นกัน นอกจากนี้ ประสพการณ์ด้านกิจกรรมของนักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับความต้องการเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์ และด้านวิชาการ ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 แต่ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากิจกรรมนักศึกษาของคณะทันตแพทยศาสตร์

1. ในการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ควรชี้แจงให้นักศึกษาใหม่ได้รู้และเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการทำกิจกรรมนักศึกษา ตั้งแต่แรกเข้าศึกษา เพื่อให้นักศึกษาทราบดีถึงความสำคัญของกิจกรรมศึกษามีและประโยชน์ต่อนักศึกษาทั้งในด้านการพัฒนาตนเอง การมีส่วนร่วมในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคม รวมถึงประเทศชาติ ซึ่งการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่ได้เน้นเฉพาะการผลิตบุคลากรเพื่อประกอบวิชาชีพเพียงประการเดียว หากแต่เน้นความเป็นคนที่สมบูรณ์พร้อมทั้งกายและใจ โดยเฉพาะวิชาชีพทันตแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ด้วยแล้ว สถาบันการศึกษาย่อมมีจุดมุ่งหมายที่จะผลิตบัณฑิตเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม ให้มีมาตรฐานวิชาชีพ และมาตรฐานวิชาการในระดับนานาชาติ เพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกไปจากสถานศึกษาต่างๆ นั้น เป็นคนที่มีความสมบูรณ์ มีคุณลักษณะพึงประสงค์ของสังคม คือ “ความเรียงปัญญาและคุณธรรม” ในปัจจุบันเรียกว่า “ ความรู้คู่คุณธรรม” ที่สำคัญควรปลูกจิตสำนึกในการรับใช้สังคม หรือจิตอาสา

2. คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ควรจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษารู้จักการจัดกิจกรรมโดยการจำลองสถานการณ์ เช่นเดียวกับการเรียนปณเณน หรือเล่นปณเณน เพราะการเรียนรู้นอกห้องเรียน ในสถานะของนักศึกษานั้นเน้นประสบการณ์เป็นสำคัญ นั่นคือ “การทดลองผิดทดลองถูก” ซึ่งประสบการณ์ที่ได้จากการทดลองจากกิจกรรมนอกหลักสูตร (นอกห้องเรียน) จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งเมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษา เนื่องจากผู้ที่เป็บัณฑิตต้องมีความรอบรู้ทั้งเชิง

วิชาการ วิชาชีพ และวิชาจะต้องนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งได้จากประสบการณ์ในการทำกิจกรรม นอกห้องเรียนนั่นเอง

3. คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ควรกำชับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้าน กิจกรรมนักศึกษา ให้เป็นพี่เลี้ยงคอยดูแลและสนับสนุน อำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาในขอบเขตที่ พึงกระทำ และคอยตักเตือนเมื่อเห็นการกระทำที่อาจอยู่ในภาวะเสี่ยงภัยหรือเป็นอันตรายแก่นักศึกษา

4. คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการจัดทำ แผนปฏิบัติงาน โครงการ กิจกรรมต่างๆแก่คณะกรรมการนักศึกษา คณะทันตแพทยศาสตร์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำกิจกรรมซึ่ง

การทำกิจกรรมนักศึกษาจำเป็นต้องมีแผนงานรองรับ และควรเป็นแผนงานที่มีการวางแผนร่วมกัน ระหว่างนักศึกษาผู้รับผิดชอบโครงการกับคณะกรรมการนักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์

5. คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ควรจัดให้มีการประชุมเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรม มีการติดตามงานระหว่างดำเนินกิจกรรม และหลังจากเสร็จสิ้นการจัด กิจกรรมจำเป็นต้องมีการสรุปกิจกรรมและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมทุกครั้ง และรายงานผลการ ดำเนินกิจกรรมรูปเล่มเพื่อหน่วยกิจกรรมนักศึกษาของคณะฯ ทราบต่อไป และเพื่อเป็นแนวทางใน การจัดกิจกรรมครั้งต่อไป สำหรับหน่วยกิจกรรมนักศึกษาของคณะทันตแพทยศาสตร์ ควรมีการ วิเคราะห์การจัดกิจกรรมในภาพรวมของกิจกรรมนักศึกษา หลังจากทีนักศึกษาได้ประเมินผลการจัด กิจกรรมแล้ว ซึ่งหน่วยกิจกรรมนักศึกษาจะต้องวิเคราะห์ว่ากิจกรรมนักศึกษาแต่ละโครงการบรรลุ วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด มีจุดเด่น จุดด้อยที่ต้องพัฒนาปรับปรุงใน โอกาสต่อไป

6. คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ควรสนับสนุนกิจกรรมการเลือกตั้ง คณะกรรมการนักศึกษา/องค์การนักศึกษา/สภานักศึกษา เพื่อเสริมสร้างและปลูกฝังประชาธิปไตย ให้แก่นักศึกษา

7. คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมเพื่อรับทราบความต้องการและปัญหาอุปสรรคของนักศึกษาในการจัด กิจกรรม เช่น เวทีแสดงความคิดเห็น การเสวนา การจัดให้มีการประชุม เป็นต้น

8. คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ควรจัดกำหนดตารางการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับการทำกิจกรรมนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษาสามารถร่วมกิจกรรมนักศึกษาได้อย่างเต็มที่ โดยไม่เกิดผลกระทบต่อการเรียนการสอน

9. มหาวิทยาลัยและคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ควรจัดหาสถานที่ใน การทำกิจกรรมนักศึกษาที่พอเพียงและเหมาะสม เช่น สถานที่สำหรับซ้อมดนตรีไทย สถานที่ซึ่ง เหมาะสมสำหรับซ้อมดนตรีสากล เป็นต้น เพื่อเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

10. คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ควรเพิ่มจำนวน รางวัลหรือทุนการศึกษาให้นักศึกษาที่ทำกิจกรรมดีเด่นเพื่อเป็นการส่งเสริมขวัญและกำลังใจแก่นักศึกษาในการจัดทำกิจกรรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะมีศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาทันตแพทย์ในการทำกิจกรรมนักศึกษาเพื่อศึกษาว่าเมื่อคณะฯ ให้การสนับสนุนกิจกรรมตามความต้องการแล้วนักศึกษามีความพึงพอใจในระดับใดและประเมินประสิทธิผลของกิจกรรมกับงบประมาณที่จัดสรรให้
2. ควรจะมีการศึกษาวิจัยเรื่องเกี่ยวกับทัศนคติต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา ในด้านรูปแบบหรือลักษณะกิจกรรมต่างๆด้วย เพื่อจะได้นำข้อมูลมาแก้ไขปัญหา ให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น
3. ควรจะมีการศึกษาวิจัยกับกลุ่มประชากรที่เป็นนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อขยายผลการศึกษาให้กว้างขึ้นและครอบคลุมมากขึ้น
4. ควรจะมีการศึกษาวิจัยในด้านสภาพแวดล้อมของคณะฯ/มหาวิทยาลัยที่เอื้อต่อการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษา
5. ควรจะศึกษาข้อมูลด้านอื่นๆจากผู้เกี่ยวข้องในด้านกิจกรรมนักศึกษาส่วนอื่นๆ ด้วย เช่น อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบทางด้านกิจกรรมนักศึกษา เป็นต้น
6. ควรจะมีการศึกษาวิจัยเรื่องเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ต่อตนเอง ต่อสังคมและประเทศชาติอย่างไร
7. ควรจะมีการศึกษาวิจัยในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา